

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2025 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie **W.C.** skazanego z art. 278 § 1 k.k. i inne,
kasacji Prokuratora Okręgowego w Białymstoku na korzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt VIII Ka
395/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim VII Zamiejscowego
Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 1 grudnia 2022 r., sygn. akt VII K 427/21,

**I. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu I instancji w części dotyczącej czynu zarzucanego
oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia (przypisanego w pkt 1
ppkt b wyroku) - i na podstawie art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art.
5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie o ten czyn
umarza, a kosztami postępowania w tej części obciąża Skarb
Państwa**

**II. uchyla pkt I ppkt b tiret drugie zaskarżonego wyroku i sprawę w
tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

Andrzej Stępka

Włodzimierz Wróbel

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim VII Zamiejscowego Wydziału Karnego w Hajnówce, z dnia 1 grudnia 2022 r., sygn. akt VII K 427/21, W.C. został uznany za winnego popełnienia przedmiotowych przestępstw zarzucanych w następujących punktach aktu oskarżenia:

I/ z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii polegającego na tym, że w dniu 8 maja 2020 r. w H., przy ul. (..) oraz w zajmowanym przez siebie mieszkaniu przy ul. (..), wbrew przepisom ustawy, posiadał substancję psychotropową w postaci MDMA o wadze 1,05 grama netto i amfetaminę o wadze 10,45 grama netto;

II/ z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. polegającego na tym, że w okresie od dnia 4 maja 2020 r. od godz. 12:00 do dnia 5 maja 2020 r. o godz. 12:00 w miejscowości K., z niezabezpieczonego podpiwniczenia domu mieszkalnego, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci piły spalinowej marki H. o wartości 1.500 zł, pilarki spalinowej marki S. o wartości 1.500 zł, kanistra o poj. 20 litrów o wartości ok. 50 zł częściowo wypełnionego paliwem, metalowej łapki-łomu o wartości 20 zł, kompletu kluczy nasadowych wraz z treszczotką o wartości 100 zł, 10 szt. tarcz do szlifierki kątovej o łącznej wartości 30 zł, przedłużacza elektrycznego koloru pomarańczowego wraz z bębniem koloru czarnego o wartości 100 zł, na szkodę L.S. w wysokości 2.300 zł oraz kosy spalinowej marki M. o wartości 2.000 zł na szkodę S.S., w wyniku czego powstały straty o łącznej wartości 5.300 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne;

III/ z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. polegającego na tym, że w okresie od 6 maja 2020 r. od godz. 08:00 do dnia 7 maja 2020 r. do godz. 17:30, w B. przy ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami dokonał kradzieży z włamaniem do pomieszczenia piwnicy nr 4, w ten sposób, że po uprzednim pokonaniu w nieustalony sposób kłódki zabezpieczającej drzwi wejściowe do pomieszczenia piwnicy dostał się do jej wnętrza, skąd po dokonanej penetracji dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci młota udarowego marki M.

koloru zielonego wraz ze skrzynką koloru zielonego o wartości 700 zł, młota udarowego koloru szarego wraz ze skrzynką koloru czarnego o wartości 350 zł, szlifierki taśmowej marki B. koloru pomarańczowego o wartości 150 zł, wiertarki marki B.1 koloru niebieskiego o wartości 300 zł, metalowej łapki z czarną rękojęcią o wartości 15 zł, wiertła i dłuta w srebrnej skrzynce o wartości 80 zł, metalowych otwornic w ilości 4 sztuk o wartości 80 zł, wtyczki elektrycznej o wartości 15 zł, narzędzi ręcznych w postaci szczypiec prądowych o wartości 15 zł, przezroczystego plastikowego wiaderka, silikonu w tubce o wartości 5 zł, w wyniku czego powstały straty w łącznej wysokości 1.710 zł na szkodę K.M., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne;

IV/ z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. polegającego na tym, że w okresie od 6 maja 2020 r. do dnia 7 maja 2020 r. w W., z niezamkniętej wiaty, działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci niwelatora X. w czerwonej skrzynce o wartości około 1.000 zł oraz nożyc do żywopłotu- sekatora ręcznego marki Y. o wartości 100 zł, w wyniku czego powstały straty o łącznej wartości około 1.100 zł na szkodę C.M., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne;

V/ z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. polegającego na tym, że w okresie od dnia 5 maja 2020 r. do dnia 6 maja 2020 r. w H. przy ul. (...), w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci 2 sztuk kamer monitoringu marki „P.” o numerach seryjnych SN [...] i SN [...]1koloru szarego, zainstalowanych na punkcie sprzedaży lodów, w wyniku czego powstały straty o łącznej wartości 562 zł na szkodę A.S., przy czym zniszczone mienie było ubezpieczone w TU [...], nadto w H. przy ul. (...) dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci kamery monitoringu D[...]koloru białego, zainstalowanej w punkcie sprzedaży zapiekaneek, w wyniku czego powstały straty o wartości 110,09 zł na szkodę W.S., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne;

VI/ z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii polegającego na tym, że w okresie od dnia 7 maja 2020 r. do dnia 8 maja 2020 r. do godz. 00:10, w H. przy ul. (...), wbrew przepisom ustawy, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, udzielił U.P. substancję psychotropową w postaci amfetaminy w ilości 5 gram netto przyjmując w zamian pieniądze w kwocie 100 zł;

VII/ z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii polegającego na tym, że w okresie od nieustalonego dnia kwietnia 2020 r. do 8 maja 2020 r. do godz. 00:10, w H. przy ul. (...), działając wbrew przepisom ustawy wprowadził do obrotu substancję psychotropową w postaci 10 gram netto amfetaminy w ten sposób, że przekazał U.P. w/w amfetaminę w celu by zbyła przedmiotową substancję w zamian za pieniądze w kwocie 50 zł za 1 gram;

VIII/ z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. polegającego na tym, że w okresie od nieustalonego dnia kwietnia 2020 r. do 8 maja 2020 r. do godz. 00:10. w H. przy ul. (...), wbrew przepisom ustawy, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, 3 razy udzielił U.P. substancję psychotropową w postaci amfetaminy w nieustalonej ilości;

IX/ z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 180a k.k. polegającego na tym, że w nocy z 7 maja 2020 r. na 8 maja 2020 r. około godziny 00:00 przy ul. A. w H., na drodze publicznej w ruchu lądowym, kierował pojazdem mechanicznym, samochodem osobowym marki A. o nr rej. (...), znajdując się pod wpływem środków odurzających w postaci amfetaminy o stężeniu 294 ng/ml i 3,4- metylenodioksymetamfetaminy (MDMA) o stężeniu 270 ng/ml, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Grodzki w Hajnówce z dnia 22 marca 2007 r., sygn. akt VII K 95/07 oraz za prowadzenie pojazdu mechanicznego pod wpływem środków odurzających wyrokiem tego samego Sądu Rejonowego z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt VII K 238/18 oraz wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce z dnia 13 grudnia 2018 r., o sygn. akt VII K 1378/18, nadto nie zastosował się do zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze siedmiu lat, a orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego

w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt VII K 238/18, oraz nie zastosował się do decyzji Starosty Powiatowego w H.z dnia 13 lipca 2018 r., nr [...], o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kat. B;

X/ z art. 244 k.k. w zw. z art. 180a k.k. polegającego na tym, że w nocy z dnia 4 maja 2020 r. na 5 maja 2020 r. na trasie H. - K. – H. kierował pojazdem mechanicznym, samochodem osobowym marki A. o nr rej(...) pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów na okres siedmiu lat na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt VII K 238/18 oraz nie zastosował się do decyzji Starosty Powiatowego w H.z dnia 13 lipca 2018 r., nr [...], o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kat. B;

XI/ z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a k.k. polegającego na tym, że w nocy z dnia 5 maja 2020 r. na 6 maja 2020 r. w H. poruszając się po ul. J. i S. kierował pojazdem mechanicznym, samochodem osobowym marki A. o nr rej. (...) pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów na okres siedmiu lat, na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt VII K 238/18 oraz nie zastosował się do decyzji Starosty Powiatowego w H. z dnia 13 lipca 2018 r., nr [...], o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kat. B;

XII/ z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a k.k. polegającego na tym, że w nocy z dnia 6 maja 2020 r. na 7 maja 2020 r. na trasie B. – H.kierował pojazdem mechanicznym, samochodem osobowym marki A. o nr rej. (...) pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów na okres siedmiu lat, na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt VII K 238/18, oraz nie zastosował się do decyzji Starosty Powiatowego w H. z dnia 13 lipca 2018 r., nr [...], o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kat. B;

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim VII Zamiejscowy Wydział Karny w Hajnówce wyrokiem z dnia 1 grudnia 2022 r., sygn. akt VII K 427/21, uznał W.C. za winnego zarzuconych mu aktem oskarżenia czynów, opisanych w punktach I - XII aktu oskarżenia, przy czym Sąd przyjął, że czyny opisane w punktach II, IV i V aktu

oskarżenia zostały popełnione przez oskarżonego z wykorzystaniem takiej samej sposobności, w krótkich odstępach czasu, a zatem stanowią one ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., zaś czyny opisane punktami X, XI, XII aktu oskarżenia zostały popełnione przez oskarżonego z wykorzystaniem takiej samej sposobności, w krótkich odstępach czasu, a zatem stanowią one ciąg przestępstw z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a k.k. - i za to:

a/ za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - punkt I zarzutu z aktu oskarżenia - na mocy tego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

b/ za ciąg czynów z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. – zarzuty z pkt II, IV i V aktu oskarżenia - na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności;

c/ za czyn art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. z punktu III aktu oskarżenia, na mocy art. 279 § 1 k.k. wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności;

d/ za czyn z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (punkt VI aktu oskarżenia) wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 45 § 1 k.k. orzeczono od niego na rzecz Skarbu Państwa tytułem przepadku korzyści majątkowej kwotę w wysokości 100 złotych;

e/ za czyn z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii z punktu VII aktu oskarżenia wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności i karę 100 stawek dziennych grzywny przyjmując, że 1 stawka wynosi 10 zł;

f/ za czyn z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. (punkt VIII aktu oskarżenia) wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności;

g/ za czyn z punktu IX aktu oskarżenia, kwalifikowany z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto na mocy art. 42 § 1a i § 3 k.k. orzeczono wobec niego dożywotnio zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych; na mocy art. 43a § 2 k.k. orzeczono od oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

h/ za ciąg czynów art. 244 k.k. w zw. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. (punkty X - XII aktu oskarżenia), na mocy art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 42 § 1a pkt 1 i 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku;

i/ na mocy art. 91 § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz łączny środek karny dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;

j/ na mocy art. 70 ust 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzeczono przepadek poprzez zniszczenie na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych.

Wyrok zawiera także rozstrzygnięcia co do zaliczenia skazanemu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary i w przedmiocie kosztów procesu.

Wyrokiem tym Sąd I instancji rozstrzygnął również w zakresie odpowiedzialności karnej trojga pozostałych współoskarżonych.

W zakresie dotyczącym skazanego W.C. apelacje od tego wyroku wnieśli: jego obrońca w zakresie czynów III, VI, VII, VIII, X, XI, XII aktu oskarżenia; nadto na niekorzyść oskarżonego prokurator w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej.

Po rozpoznaniu wniesionych apelacji Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt VIII Ka 395/23, orzekł w następujący sposób:

I/ zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego W.C. zmienił w ten sposób, że:

- uchylił rozstrzygnięcie z pkt I ppkt i części dyspozytywnej w zakresie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności;

- w ramach czynów przypisanych oskarżonemu w pkt I ppkt d - e części dyspozytywnej (zarzuty VI, VII a/o) uznał W.C. za winnego tego, że w okresie od nieustalonego dnia kwietnia 2020 r. do 8 maja 2020 r. do godz. 00.10 w H. przy ul. (...) wbrew przepisom ustawy, działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził do

obrotu substancję psychotropową w postaci amfetaminy w ilości 15 gram netto w ten sposób, że w okresie tym przekazał U.P. 10 gram netto amfetaminy w celu, by ta zbyła przedmiotową substancję w zamian za pieniądze w kwocie 50 złotych za 1 gram oraz w okresie od dnia 7 maja 2020 r. do dnia 8 maja 2020 r. przekazał jej 5 gram netto amfetaminy przyjmując za to pieniądze w kwocie 100 złotych, tj. czynu z art. 56 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. - i za to na mocy art. 56 ust 1 tej ustawy wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wymiar jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych, zaś na mocy art. 45 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej w kwocie 100 złotych;

- w ramach czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I ppkt f (zarzut VIII a/o) uznał oskarżonego za winnego tego, że w kwietniu 2020 r. w H. przy ul. (...), wbrew przepisom ustawy, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, 3-krotnie nieodpłatnie udzielił U.P. substancję psychotropową w postaci amfetaminy w ilości pozwalającej każdorazowo na jednorazowe odurzenie, to jest, łącznie nie większej niż 0,75 grama – a więc uznał go winnym czynu z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. - i za to na mocy art. 58 ust. 1 w/w ustawy wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt I ppkt h części dyspozytywnej:

a/ za podstawę skazania w wypadku każdego z czynów stanowiących ciąg przestępstw (zarzuty X, XI, XII a/o) przyjął art. 244 k.k., zaś za podstawę wymiaru orzeczonej kary art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.;

b/ za podstawę prawną orzeczenia o środku karnym w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przyjął art. 42 § 1a pkt 2 k.k.;

- na mocy art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu W.C. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

II/ w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 519 k.p.k., art. 520 § 1 k.p.k., art. 523 § 2 k.p.k. Prokurator Okręgowy w Białymstoku zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w drodze kasacji na

korzyść skazanego W.C. w całości w zakresie czynów II, IV i V aktu oskarżenia oraz kary łącznej.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. w zw. z art. 400 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia przez Sąd II instancji rzetelnej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji poza granicami zaskarżenia, co doprowadziło do utrzymania w mocy wyroku skazującego W.C., dotkniętego bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. w zakresie skazania za czyn z pkt V aktu oskarżenia, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w ramach ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k., podczas gdy w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy, tj. w dniu 18 kwietnia 2024 r., z uwagi na zmianę treści art. 119 § 1 k.w. z dniem 1 października 2023 r., zgodnie z art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 2600), przedmiotowy czyn stanowił wykroczenie, w sprawie którego orzekanie uległo przedawnieniu, a zatem ziściła się bezwzględna przesłanka uchylenia orzeczenia i umorzenia postępowania w zakresie czynu z pkt V aktu oskarżenia, a w konsekwencji zmiany wyroku w zakresie orzeczenia o ciągu przestępstw z pkt II i IV aktu oskarżenia oraz co do kary łącznej.

W konkluzji Prokurator Okręgowy wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się być w sposób oczywisty zasadna i podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Jak wcześniej wskazano, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim VII Zamiejscowy Wydział Karny w Hajnówce wyrokiem z dnia 1 grudnia 2022 r., w sprawie VII K 427/21, skazał W.C. w pkt. I ppkt b tego orzeczenia za czyn z pkt V aktu oskarżenia, to jest, za przestępstwo kradzieży przedmiotów o łącznej wartości 672,09 złotych (w ramach ciągu przestępstw obejmującego czyny z pkt II, IV i V aktu

oskarżenia), kwalifikowane z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., na karę roku pozbawienia wolności.

Zarówno w dacie popełnienia tego czynu, jak i w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy, czyn zabroniony popełniony przez W.C. stanowił przestępstwo, zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.k. i art. 119 § 1 k.w. w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 2077). Jak stanowiły te przepisy, czyn polegający na kradzieży rzeczy ruchomej, jeżeli jej wartość przekraczała 500 zł stanowił przestępstwo, zaś jeżeli ta wartość była równa kwocie 500 zł lub mniejszej, czyn stanowił wykroczenie.

Jednak już po dacie orzekania przez Sąd I instancji, a przed wydaniem wyroku przez Sąd odwoławczy, w dniu 1 października 2023 r. weszła w życie wprowadzona art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 r., poz. 2600), zmiana brzmienia przepisu art. 119 § 1 k.w. Na podstawie tej zmiany podniesieniu uległa kwota warunkująca tzw. „przepełnienie” przestępstwa kradzieży z 500 zł do 800 zł. Tym samym w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie o sygn. VIII Ka 395/23, tj. w dniu 18 kwietnia 2024 r., czyn zarzucony w pkt V aktu oskarżenia nie stanowił już przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., a wykroczenie określone w art. 119 § 1 k.w. Okoliczności tej nie dostrzegł Sąd odwoławczy i utrzymał w mocy wyrok skazujący W.C. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w ramach ciągu przestępstw określonego w pkt I ppkt b wyroku.

Tymczasem zgodnie z brzmieniem art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, zaś jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu. Ponieważ zaś czyn został popełniony w okresie od 5 do 6 maja 2020 r., zatem przedawnił się z dniem 6 maja 2023 r. W dniu orzekania przez Sąd II instancji wykroczenie popełnione na szkodę A.S. oraz W.S. uległo przedawnieniu. W tej sytuacji Sąd odwoławczy powinien był dostrzec istnienie nowego stanu prawnego i zamiast utrzymywać wyrok w mocy w zakresie skazania za przestępstwo z pkt V aktu oskarżenia – umorzyć postępowanie w zakresie czynu stanowiącego wykroczenie, z

uwagi na przedawnienie orzekania, w oparciu o przepis art. 45 § 1 k.w. oraz art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.

Dlatego należało się zgodzić ze skarżącym, że doszło do rażącego naruszenia wskazanych w kasacji przepisów prawa, polegającego na zaniechaniu przeprowadzenia przez Sąd II instancji rzetelnej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji poza granicami zaskarżenia, co doprowadziło do utrzymania w mocy wyroku skazującego W.C., dotkniętego bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. w zakresie skazania za czyn z pkt V aktu oskarżenia, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się, że przedawnienie karalności podlega badaniu przez sąd odwoławczy niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów w apelacji od wyroku skazującego, a niedostrzeżenie tej przeszkody procesowej powoduje wystąpienie na etapie postępowania odwoławczego uchybienia należącego do bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Jeżeli więc w dacie orzekania w postępowaniu odwoławczym istniała już ujemna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia karalności czynu, to następstwem tego powinno być umorzenie przez sąd odwoławczy postępowania karnego (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 maja 2024 r., III KS 24/24, LEX nr 3715646; z dnia 27 listopada 2024 r., V KK 477/24, LEX nr 3783532; z dnia 20 lutego 2018 r., V KK 507/17, LEX nr 2449794; z dnia 5 lipca 2006 r., IV KK183/06, LEX nr 610830*).

Przesłanka określona w art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w., czyli przedawnienie orzekania, jest przesłanką warunkującą wszczęcie i kontynuowanie postępowania, która powinna być uwzględniona z urzędu na każdym etapie postępowania. W niniejszej sprawie uchybienie Sądu odwoławczego niewątpliwie stanowiło wskazane w art. 523 § 1 k.p.k. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Sąd II instancji nie sprostął bowiem obowiązкови z art. 433 § 1 k.p.k., wskutek czego doszło do niesłusznego skazania W.C. za przestępstwo w sytuacji, gdy czyn ten stanowił wykroczenie, które w dodatku uległo przedawnieniu.

W sytuacji, w której czyn z pkt V aktu oskarżenia został przypisany oskarżonemu w punkcie I ppkt b wyroku Sądu I instancji, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu I instancji w części

dotyczącej tego czynu i na podstawie art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie w tym zakresie umorzył, a kosztami postępowania w tej części na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. obciążył Skarb Państwa.

Ponieważ Sąd I instancji przyjął, że czyn ten wchodzi w ciąg przestępstw w ujęciu art. 91 § 1 k.k. (obejmujący dwa inne czyny zabronione) i wymierzył za tak określony ciąg jedną karę (pkt I ppkt b), to wobec częściowego umorzenia postępowania z przyczyn powyżej podanych, kara ta upadła z mocy prawa. Z kolei Sąd odwoławczy zmieniając wyrok Sądu I instancji, określił nową karę łączną pozbawienia wolności za przypisane oskarżonemu jednostkowe czyny bądź ciągi przestępstw. Wobec powyższego, Sąd Najwyższy uchylił pkt I ppkt b *tiret* drugie zaskarżonego wyroku i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W ponownym postępowaniu Sąd ten orzeknie na nowo karę za ciąg przestępstw zarzuconych w pkt II i IV aktu oskarżenia (przypisany w pkt 1 ppkt b wyroku Sądu I instancji) oraz określi nową karę łączną pozbawienia wolności za przypisane przestępstwa.

Andrzej Stępka

Włodzimierz Wróbel

Eugeniusz Wildowicz

[WB]

[a.ł]